STUDIA ZRODŁOZNAWCZE

Commentationes

PANSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

STUDIA ŹRÓDŁOZNAWCZE XXV

A C A D E M I A S C I E N T I A R U M E T L I T T E R A R U M P O L O N A I N S T I T U T U M H I S T O R I C U M

COMMENTATIONES

XXV

WARSZAWA-POZNAŃ 1980 PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

POLSKAAKADEMIA NAUK INSTYTUT HISTORII

STUDIA ŹRÓDŁOZNAWCZE

XXV

WARSZAWA—POZNAŃ 1980 PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

KOMITET REDAKCYJNY

Aleksander Gieysztor, Ireneusz Ihnatowicz, Ryszard Kiersnowski Brygida Kürbis, Gerard Labuda, Ryszard Walczak (sekretarz)

Adresy Redakcji:

ul. Marchlewskiego 124/126 bl. A, pok. 313, 61-874 Poznań tel. 511-91 w. 16 i 17 (Instytut Historii UAM) ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-325 Warszawa tel. 619-88 (Instytut Historyczny UW)

Adres dla korespondencji (sekretariat):

ul. Zwierzyniecka 20/Ip., 60-814 Poznań tel. 444-55 w. 4 (Instytut Historii PAN)

Rocznik poświęcony naukom pomocniczym historii oraz źródłoznawstwu polskiemu i powszechnemu

Tom XXV przygotowany w latach 1978-1979

PRINTED IN POLAND

ISBN 83-01-02321-X ISSN 0081-7147

Okładkę i obwolutę projektował Tadeusz Chlebowski

Na obwolucie postać Jana Długosza z tablicy erekcyjnej (1480 r.) obecnie na domu przy ul. Kanoniczej w Krakowie

Państwowe Wydawnictwo Naukowe Oddział w Poznaniu

Wydanie I. Nakład 540 - 90 egzemplarzy. Ark. wyd. 40. Ark. druk. 36. Papier ilustracyjny. III kl. 80g, 61 × 86cm. Oddano do składania w listopadzie 1979 r. Podpisano do druku w listopadzie 1980 r. Druk ukończono w grudniu 1980 r. Zam. nr 491/79. T-11/481. Cena zł 125,—

Poznańskie Zakłady Graficzne im. Marcina Kasprzaka

SPIS RZECZY

Rocznica Długoszowa

Giovanna Brogi Bercoff, L'epopea varnense ed altri episodi di storia polacca. Sul fortuna di Dlugosz in Occiden Streszczenie: Epopea warneńska i inne epizody z dziejów Polski. O losach Dlugosza w Europie zachodniej.	
Gerard Labuda, Miejsce Banderia Prutenorum w twórczości historiograficznej Jana Długosza	23
Artykuly i rozprawy	
Astrik L. Gabriel, Intellectual relations between the University of Paris and the University of Cracow in the 15th	
century	37
Streszczenie: Związki intelektualne między uniwersytetami paryskim i krakowskim w XV wieku	62
František Šmahel, Paris und Prag um 1450. Johannes Versor und seine böhmischen Schüler	65 77
Elżbieta Wilamowska, Kronika polsko-śląska. Zabytek pochodzenia lubiąskiego	79
Marek Pawlowski, Czeskie noty obituarne w Nekrologu trzebnickim	97
Konstanty Jaždžewski, Biblia henrykowska I F 13 i Psalterz trzebnicki I F 440. Dziela kaligraficzne cystersa lu-	
biąskiego z lat 1238–1245	110 121
Jacek S. Matuszewski, Słownictwo łacińskie i polskie w prawie ziemskim do końca XV stulccia. Terminologia za-	
stawu nieruchomości	133 145
Dyskusje i przeglądy	
Zbysław Wojtkowiak, O klasyfikacji i interpretacji pamiętników. Uwagi i propozycje	163 179
Artykuly recenzyjne i recenzje	
O Bibliografii historii Polski XIX wieku [Bibliografia historii Polski 1815-1914, Tom wstępny, Warszawa 1954; Bibliografia historii Polski XIX wieku, t. I: 1815-1831; t. II: 1832-1864, cz. 1, cz. 2, cz. 3 wol. 1, 2. Wrocław 1958, 1968, 1972, 1974, 1976] (Henryk Sawoniak)	190
Przewodnik po średniowiecznym dziejopisarstwie narodów Jugosławii [S. Antoljak, Izvori za istoriju naroda Jugo-	198
slavije, srednji vek. Zadar 1978] (Jan Leśny)	198
de Paris (6-8 juin 1974), prés. par G. Duby et J. Le Goff, Rome 1977] (Maria Koczerska)	200
Wokół tak zwanych Pamiętników Janczara [Записки Янычара написаны Константином Михайловичем из Острови- цы, Введ., перев. и комментарии А. И. Рогова, Москва 1978] (Stanislaw Bylina)	204

VI Spis rzeczy

Maciej Stryjkowski – renesansowy dziejopis Litwy [Maciej Stryjkowski, O początkach, wywodach, dzielnościach, sprawach rycerskich i domowych sławnego narodu litewskiego, żemojdzkiego i ruskiego (), Opr. J. Radziszewska, Warszawa 1978; J. Radziszewska, Maciej Stryjkowski, historyk-poeta z epoki odrodzenia, Kato-	
wice 1978] (Wojciech Kulisiewicz)	207
B. Guenée, Y-a-t-il une historiographie médiévale? Revue Historique 258 (1977) (Joanna Tracz) W. Wattenbach, FJ. Schmale, Deutschlands Geschichtsquellen im Mittelalter, I. Bd., v. FJ. Schmale unter	210
Mitarb. v. I. Schmale-Ott u. Dieter Berg, Darmstadt 1976 (Jerzy Strzelczyk)	211
a R. Dostálové, Praha 1975 (Alina Brzóstkowska)	213
-Grzeszczykowa, Warszawa 1977 (Bogusław Ratusiński)	214
Inwentarz rękopisów Biblioteki Instytutu Sztuki PAN, Część I, Nr 1-99, Opr. J. Jaworska, Warszawa 1975 Bogu-	
slow Ratusiński)	216
R. Gerber, Studenci Uniwersytetu Warszawskiego 1808–1831, Slownik biograficzny, Wrocław – Warszawa – Kra-	010
ków – Gdańsk 1977 (Marian Tyrowicz)	218
In memoriam Zdeňka Fialy, Z pomocných věd historických, Praha 1978 (Józef Szymański)	220
Z dziejów Polski XIX i XX wieku, Studia i rozprawy, Kraków 1978 (Krzysztof Dach)	221
Pontyfikał krakowski z XI wieku, Pontificale Cracoviense saeculi XI (Biblioteka Jagielleńska Cod. MS 2057), Wyd. Z. Obertyński, Lublin 1977; The Cracow Pontifical (Pontificale Cracoviense saeculi XI) Cracow, Jagellonian	222
Library MS 2057, Ed. by Z. Obertyński, [London] 1977 (Pawel Sczaniecki)	223
R. Goy, Die Überlieferung der Werke Hugos von St. Viktor, Stuttgart 1976 (Jerzy Strzelczyk)	225
Ленинград 1977 (Jerzy Plis)	227
J. Öberg, Das Urkundenmaterial Skandinaviens, Opladen 1977 (Marian Biskup)	229
А. В. Арциховский, В. Л. Янин, Новгородские грамоты на бересте (Из раскопок 1962-1976 гг.), Москва	
1978 (Ryszard Iwaszczuk)	230
А. П. Григориев, Монгольская дипломатика XIII-XV вв., Ленинград 1978 (Piotr Dymmel)	231
PJ. Schuler, Südwestdeutsche Notarszeichen, Mit einer Einleitung über die Geschichte des deutschen Notarszeichens, Sigmaringen 1976 (Józef Szymański).	233
E. Suchodolska, Kancelarie na Mazowszu w latach 1248-1346, Ośrodki zarządzania i kultury, Warszawa 1977	
(Kazimierz Bobowski)	234
Jagiellonów 1370-1444, Warszawa 1977 (Jerzy Łojko)	236
gauer)	237
А. А. Медынцева, Древнерусские надписи новгородского Софийского собора XI-XIV века, Москва 1978 (Ryszard Iwaszczuk)	239
S. K. Kuczyński, Pieczęcie książąt mazowieckich, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1978 (Jerzy Łojko)	240
C. Clark, Women's names in post-Conquest England, Speculum 53 (1978) (Aleksandra Rodzińska-Chojnowska)	241
K. Lejko – J. Niklewska, Warszawa na starej fotografii, Warszawa 1978 (Maria Maciejewska-Jagiello)	242
B. Krassowski, Topograficzna karta Królestwa Polskiego (1822–1843), Warszawa 1978 (Stanisław Alexandrowicz) Źródla kartograficzne do dziejów Poznania, Katalog wystawy: wrzesień-październik 1978 [b. m. i r.] (Andrzej Tom-	243
czak)	246
$x_i^{-1} = y_i^{-1}$	
Zapiski krytyczne i sprawozdania	
H. K. Schulze, Mediävistik und Begriffsgeschichte, Festschrift f. H. Beumann zum 65. Geburtstag, Sigmaringen 1977 (G. L.)	249
A. Sulek, Eksperyment w badaniach społecznych, Warszawa 1979 (G. L.)	249
J. Verhelst, Het gebruik van de computer bij de historische studie van de sociale stratifikatie, meer bepaald bij ge-	
zins- en bezinsrekonstruktie, Brussel 1978 (E. L.)	250
Латинские рукописи Библиотеки Академии наук СССР, Описание рукописей латинского алфавита X-XV вв., Сост. Л. И. Киселева, Ленинград 1978 (К. G.)	25 0
Katalog rękopisów Biblioteki Gdańskiej Polskiej Akademii Nauk, Sygnatury MS 5000-5411, opr. H. Dzienis, J. Kordel, D. Majkowska, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1978 (J. W.)	251
I. Hlaváček, Úvod do latinské kodikologie, Praha 1978 (M. Kacz.)	252
A. Derolez, Lambertus qui librum fecit, En codicologische studie van de Liber Floridus, Autograaf (Gent, Univer-	
siteitsbibliotheek, handschrift 92), Brussel 1978 (A. G.)	252
tury, Medieval Studies 40 (1978) $(\mathcal{J}. Sz.)$	252
К. А. Бойко. Арабская историческая литература в Испании (VIII-первая треть XI века), Москва 1977 (J. Strz.).	253

Spis rzeczy VII

F. Staab, Ostrogothic geographers at the court of Theodoric the Great, «Viator» — Medieval and Renaissance Studies 7 (1976) (J. Strz.)	25 3
A. Scholten, Länderbeschreibung und Länderkunde im islamischen Kulturraum des 10. Jahrhunderts, Paderborn 1976 (J. Strz.)	25 4
Das Leiden der heiligen Märtyrer die im Ebstorf ruhen, Übersetzt und mit Erläuterungen versehen v. B. Gatz, Uelze-	254
AD. v. d. Brincken, Geschichtsbetrachtung bei Vinzenz von Beauvais, Deutsches Archiv f. Erforschung d. Mittelalters 34 (1978) (J. Strz.)	255
Е. Георгисв, Состояние Кирилло-Мефодиевской научной проблематики в канун 1150-годовщины рождения Константина-Кирилла философа, Старобългаристика 1 (1977) (J. L.)	255
	255
H. Göckenjan, Das Bild der Völker Osteuropas in den Reiseberichten ungarischer Dominikaner des 13. Jahrhunderts, Östliches Europa – Spiegel der Geschichte, Festschrift f. M. Hellmann zum 65. Geburtstag, Wiesbaden	256 256
J. J. Kopeć, Przemiany ideowe w pasyjnej pobożności średniowiecza, [w:] Studia z dziejów liturgii w Polsce, t. II,	257
P. Sczaniecki, "Ritus pacis" w liturgii mszalnej na terenie Polski, [w:] Studia z dziejów liturgii w Polsce, t. I,	258
	258
M. Zawialska, "Świt" Marii Konopnickiej. Zarys monograficzny tygodnika dla kobiet, Wrocław 1978 (Jol. S.) Z. Kowalewska, Wspomnienia z dzieciństwa, Wstęp A. Wolodźko, przekład E. Rojewska-Olejarczuk, War-	259 259 260
H. Wolfram, Theogonie, Ethnogenese und ein kompromittierter Grossvater im Stammbaum Theoderichs des Grossen, Festschrift f. H. Beumann zum 65. Geburtstag, Sigmaringen 1977 (J. Strz.)	260
 B. Guenée, Les Généalogies entre l'histoire et la politique: La Fierté d'être Capétien en France au Moyen Age, Annales – Economies, Sociétés, Civilisations 33 (1978) (J. Tr.)	260
	261
gromadzenie informacji, Materiały z Sympozjum nauk dających poznawać źródła historyczne, Problemy warsztatu historyka, Kazimierz Dolny – Lublin 23–25 IX 1976, Toruń 1978 (J. L.)	262
B. A. Hanawalt, Communty conflict and social control: Crime and justice in the Ramsey Abbey Villages, Mediacval	262
	263 264
Konina, wyd. W. Maisel, Rocznik Koniński 6 (1978) (L. W.)	264 265
J. Łojko, Idea fundacji kościola w Gosławicach a dyplomacja polska na początku XV wieku, Rocznik Koniński 6 (1978) (J. W.)	265
5 ,	266
M. Dimnik, Russian princes and their identities in the first half of the thirteenth century, Mediaeval Studies 40 (1978) (J. Sz.)	266
33 (1977) (K. J.)	266 267
H. Borek, Nazwy miejscowe jako źtódła historyczno-osadnicze [w:] Badania z dziejów osadnictwa i toponimii pod red. J. Jańczaka i T. Ładogórskiego, Wrocław 1978; S. Rospond, Historia osadnictwa w świetle toponomastyki,	267
L. Tomczak, Nazwy miejscowe w Kronice wielkopolskiej, Rozprawy Komisji Językowej Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego t. XI, Wrocław 1978; R. Łobodzińska, Nazwy miejscowe w Kronice książąt polskich, ibidem	267 268
L. Dobroszycki, B. Kirshenblatt-Gimblett, Image before my eyes. A photographic history of Jewish life in	269

VIII Spis treści

Komunikaty

Rozwój warsztatu historycznego w Instytucie Historii PAN: Nauki pomocnicze historii w IH PAN (Ryszard Kier-		
snowski)	271	
Perspektywy rozwojowe kartografii i geografii historycznej (Stanisław Trawkowski)	273 274	
III Sympozjum nauk dających poznawać źródla historyczne, Puławy 27-29 IV 1978 r. (Barbara Trelińska)	275	
Wnioski III Sympozjum	276	
IV Sympozjum nauk dających poznawać źródla historyczne, Problemy warsztatu historyka – Genealogia, Kazimierz		
Dolny 24-25 IV 1979 r. (Barbara Trelińska)	277	
Wnioski IV Sympozjum	278	
SPIS ILUSTRACJI		
Do art. K. Jażdżewskiego:		
1. Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu, rękopis I F 13 k. 22'	114	
2. Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu, I F 440 rękopis, k. 29°	115	
Do art. F. Ramotowskiej:		
Do att. 1. Namotowskiej.		
1-5. Druga część Statutu Organizacji Narodowej z roku 1862 Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie	151	
- · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·		

TABLE DES MATIÈRES

Cinq-centenaire de Jean Dlugosz

Giovanna Brogi-Bercoff, L'epopea varnese ed altri episodi di storia polacca. Sul fortuna di Dlugosz in Occidente Gerard Labuda. Le place de Banderia Prutenorum dans l'ocuvre historiographique de Jean Dlugosz	3 21
Articles et études	
Astrik L. Gabriel, Intellectual relations between the University of Paris and the University of Creccw in the 15th	25
century	37 65
Elżbieta Wilamowska, Sur la provenance de la Chronique polono-silésienne	79
Marek Pawlowski, Les notes obituaires tchèques dans le Nécrologue de Trzebnica	97
eines Leubuser Zisterziensers aus den Jahren 1238-1245	110
Jarosław Wenta, La Chronique de Pierre de Dusburg et l'histoire de l'Ordre Teutonique présentée dans la Chronique	
d'Oliwa	121
Jacek S. Matuszewski, La terminologie de la mise en gage les immeubles en Pologne (XIII-XV siècles) Franciszka Ramotowska, La découverte du texte original de la seconde partie du statut de l'Organisation Nationale	133
de 1862	145
5 .	
Discussions et revues	
Zbysław Wojtkowiak, Sur la classificaction et interprétation des mémoires. Remarques et propositions	163
Vladimír Vašků, Codex diplomaticus et epistolaris Bohemiae. Etat des travaux et les perspectives	179
Articles critiques et comptes-rendus	190
Notes critiques	249
Communications	271

SPIS WSPÓŁPRACOWNIKÓW – LISTE DES COLLABORATEURS

Stanislaw Alexandrowicz, Białystok Marian Biskup, Toruń Kazimierz Bobowski, Wrocław Giovanna Brogi Bercoff, Urbino, Italia Alina Brzóstkowska, Poznań

Stanislaw Bylina, Warszawa

- A. C. Alina Cala, Warszawa Władysław Chojnacki, Warszawa Krzysztof Dach, Kraków Piotr Dymmel, Lublin Astrik L. Gabriel, University Notre Dame Indiana, USA
- AG. Aleksander Gieysztor, Warszawa
- K. G. Karol Górski, Toruń Ryszard Iwaszczuk, Warszawa
- K. J. Kazimierz Jasiński, Toruń Konstanty Jażdżewski, Wrocław
- M. Kacz. Michał Kaczmarek, Wrocław Ryszard Kiersnowski, Warszawa
 - A. K. Artur Kijas, Poznań Maria Koczerska, Warszawa Wojciech Kulisiewicz, Warszawa
 - G. L. Gerard Labuda, Poznań
 - E. L. Ewa Lenard, Warszawa Włodzimierz Lengauer, Warszawa
 - J. L. Jan Leśny, Poznań

J. L. Jerzy Lojko, Poznań J. Mal. Jan Malicki, Warszawa Jacek S. Matuszewski, Łódź

Marck Pawlowski, Grudziądz Jerzy Plis, Lublin

- M. Rad. Maria Radożycka, Warszawa
 Franciszka Ramotowska, Warszawa
 Bogusław Ratusiński, Kraków
 Aleksandra Rodzińska-Chojnowska, Warszawa
 Henryk Sawoniak, Warszawa
 Paweł Sczaniecki, Tyniec
 - Jol. S. Jolanta Sikorska, Szczecin
 - K. Sk. Krzysztof Skupieński, Kielce František Šmahel, Praha, ČSSR
- J. Strz. Jerzy Strzelczyk, Poznań
- J. Sz. Józef Szymański, Lublin Andrzej Tomczak, Toruń
- J. Tr. Joanna Tracz, Warszawa Stanisław Trawkowski, Warszawa Barbara Trelińska, Lublin Marian Tyrowicz, Kraków Vladimír Vašků, Brno, ČSSR Jarosław Wenta, Bydgoszcz
- J. W. Jacek Wiesiołowski, Warszawa Elżbieta Wilamowska, Warszawa Zbysław Wojtkowiak, Poznań